L. van Noort

RENTABILITEIT VAN DE TUINBOUW IN HET ZUIDHOLLANDSE GLASDISTRICT

L 7
71 A

LANDBOUW-ECONOMISCH
ONTVANGEN
27 MEI 1964
BIBLIOTHEEK
INSTITUUT

Voorlopige berekening 1963

VERSLAGEN
No. 71

Mei 1964

Landbouw-Economisch Instituut - Conradkade 175 - 's-Gravenhage - Tel. 61.41.61
Publikatie toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding

INHOUDSOPGAVE

		Blz.
WOORD VOORAF		5
HOOFDSTUK I	OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK	7
	§ 1. De steekproef	7
	§ 2. Groepering van de bedrijven	7
	§ 3. De kosten en de opbrengsten	8
	§ 4. Kengetallen	9
	§ 5. Het inkomen	10
HOOFDSTUK II	SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK	12
	§ 1. De bedrijfsresultaten	12
	§ 2. De spreiding van de rentabiliteit	14
	§ 3. De spreiding van het ondernemersinkomen	14
	§ 4. De resultaten van de stookbedrijven in de Kring	15
	§ 5. Vergelijking 1963 met 1961 en 1962	16
BIJLAGEN	A Het Westland	18
	A - 1 Grondgebruik en arbeidsbezetting	18
	A - 2 Resultaten, gemiddeld per bedrijf	19
	A - 3 Spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten	20
	A - 4 Spreiding van het netto-overschot per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963	21
	A - 5 Inkomen uit het bedrijf, gemiddeld per ondernemer	22
	B De Kring	23
	B - 1 Grondgebruik en arbeidsbezetting	24
	B - 2 Resultaten, gemiddeld per bedrijf	25
	B - 3 Spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten	26
	B - 4 Spreiding van het netto-overschot per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963	27
	B - 5 Inkomen uit het bedrijf, gemiddeld per ondernemer	28
	C De Kring (bedrijven met overw. verwarmd staand glas)	29
	C - 1 Grondgebruik en arbeidsbezetting	30
	C - 2 Resultaten, gemiddeld per bedrijf	31
	C - 3 Spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten	32
	C - 4 Spreiding van het netto-overschot per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963	33
	C - 5 Inkomen uit het bedrijf, gemiddeld per ondernemer	34

WOORD VOORAF

In het kader van de algemene opdracht jaarlijks de bedrijfseconomische resultaten van de tuinbouw te onderzoeken, geven wij hiermede - als eerste in de serie 'Verslagen' over het teeltjaar 1963 - een voorlopig beeld van de financiële resultaten van de tuinbouw in het Zuidhollands Glasdistrict.

De cijfers berusten op een begroting, in het bijzonder waar het de kosten betreft. Deze begroting is gemaakt met behulp van een enquête op de deelnemende bedrijven, waarbij o.m. gebruik is gemaakt van de fiscale jaarrekeningen over 1962. De opbrengsten werden aan de opgaven van de veilingen en aan informaties op de bedrijven ontleend.

De definitieve resultaten zullen in 1965, tezamen met die van andere onderzochte tuinbouwcentra, in één verslag worden gepubliceerd.

Dit verslag is onder leiding van A. Holkamp samengesteld door L. van Noort en zijn medewerkers van de afdeling Tuinbouw.

DE DIRECTEUR,

's-Gravenhage, mei 1964 (Prof.dr. A. Kraal)

HOOFDSTUK I

OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK

§ 1. De steekproef

Dit verslag is gebaseerd op cijfers van in totaal 227 bedrijven.

De gegevens voor de bedrijfskeuze zijn ontleend aan inventarisatiegegevens van de landbouwtelling van mei 1962. Met inachtneming van de bestaande spreiding van de bedrijven naar gemeente en bedrijfsgrootte is de keuze van de bedrijven voor de steekproef willekeurig verricht. Niet ingeschakeld werden bedrijven die aan een man onvoldoende emplooi verschaffen en bedrijven die doordat ook andere takken van bedrijf werden uitgeoefend, niet als zuivere tuinbouwbedrijven konden worden aangemerkt.

Het percentage waarmee de bedrijven in het onderzoek zijn vertegenwoordigd is per gebied verschillend. Het Westland - dat ca. 3600 bedrijven omvat - is met 3,2%, de Kring - met in totaal ca. 2300 bedrijven - met 5% in de steekproef opgenomen. Deze verschillen in steekproefpercentages houden enerzijds verband met het aantal aanwezige bedrijven, anderzijds met de voor een betrouwbare weergave van de rentabiliteit minimaal te stellen eisen aan het aantal waarnemingen van de te vormen groepen van bedrijven.

Voor een uitgebreider weergave van de structuur van de tuinbouw en van de steekproef die daaruit voor dit onderzoek is getrokken in de onderzochte gebieden wordt verwezen naar het rentabiliteitsverslag (voorlopige cijfers) over het kalenderjaar 1962, No. 16.

§ 2. De groepering van de bedrijven

De aan het onderzoek deelnemende bedrijven zijn in groepen ingedeeld. Bij deze groepering is rekening gehouden met het bedrijfsonderdeel - b.v. verwarmd staand glas - dat een overwegende plaats (ten minste 50% van het in deze bedrijfsonderdelen gemiddeld geïnvesteerd vermogen 1)) inneemt.

Ten einde inzicht te kunnen verschaffen in de bedrijfsuitkomsten van meer gespecialiseerde bedrijven zijn bovendien - waar mogelijk en verantwoord - subgroepen gevormd voor bedrijven waarvan het desbetreffende onderdeel ten minste 65% van bedoeld vermogen bedroeg.

De volgende groepen konden in het verslag worden opgenomen.

Het Westland	Aantal bedrijven
> 50% 2) verwarmd staand glas	53
Waarvan: > 65% 2) verwarmd staand glas	(42)
Waarvan: > 65% groente 3)	(32)
> 50% 2) onverwarmd staand glas	55
Waarvan: > 65% 2) onverwarmd staand glas	(43)
Waarvan: > 65% groente 4)	(37)

1) In de tabellen aangeduid als direct vermogensbeslag.
2) Van het directe vermogensbeslag.
3) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas.
4) Van de oppervlakte hoofdteelten onder onverwarmd staand glas.

De Kring	Aantal bedrijven
> 50% 1) verwarmd staand glas	79
Waarvan > 65% 1) verwarmd staand glas	(73)
Waarvan bedrijven met een gemiddelde plantdatum:	
vóór 1 februari	(26)
van 1 februari af	(46)
> 50% 1) onverwarmd staand glas	21

Voor een nadere toelichting t.a.v. de onderscheiding van bedrijven met gelijksoortige produkten - opgenomen in de bijlagen C - verwijzen wij naar § 4 van hoofdstuk II.

§ 3. De kosten en de opbrengsten

De bedrijfsresultaten zijn bepaald volgens de bij het L.E.I. gebruikelijke methode. Deze houdt in, dat de berekening van rente en afschrijving van de duurzame produktiemiddelen is gebaseerd op de vervangingswaarde en dat kosten, welke niet tevens uitgaven zijn (handenarbeid van de ondernemer en zijn gezin, rente van eigen vermogen e.d.), zijn gewaardeerd.

Voor deze kostenwaardering zijn de benodigde gegevens op het bedrijf verzameld.

Rente en afschrijving

De berekening van de rente had plaats op basis van 4% over het - op blz. 10 nader omschreven - in het bedrijf vastgelegde vermogen.

De afschrijvingen zijn berekend op grond van bij het L.E.I. bestaande inzichten met betrekking tot de economische levensduur en het waardeverloop van de onderscheiden duurzame produktiemiddelen. Hierbij wordt opgemerkt dat met betrekking tot de methode van afschrijving voor de glasopstanden en verwarmingsinstallaties een wijziging in het tot dusver toegepaste systeem is aangebracht. Voor nadere toelichting verwijzen wij naar § 5 van hoofdstuk II.

Arbeid van ondernemer en gezinsleden

Als vergoeding voor de arbeid, welke door de ondernemer en zijn gezinsleden is verricht, is alleen de handenarbeid in rekening gebracht. Voor een waardering van de kosten, welke voor leiding en toezicht door de ondernemer waren in te calculeren, ontbreken nl. de daartoe benodigde normatieve gegevens.

De kosten van de handenarbeid zijn berekend op basis van een taxatie van de door de ondernemer en zijn gezinsleden verrichte hoeveelheid handenarbeid. Deze arbeid is gewaardeerd overeenkomstig het loon (inclusief sociale lasten) volgens de Collectieve Arbeidsovereenkomst voor volwassen mannelijke en vrouwelijke arbeiders en jeugdigen, met dien verstande dat voor overuren geen toeslag op het normale uurtarief is toegepast. Op grond van deze C.A.O. is voor de ondernemer o.a. een diplomatoeslag ingecalculeerd.

---

1) Van het directe vermogensbeslag.

De betaalde kosten over 1963 waren ten tijde van het onderzoek nog niet bekend. Deze moesten derhalve worden begroot. Voor deze begroting is gebruik gemaakt van taxaties welke in overleg met de deelnemers aan het onderzoek zijn verricht. Met inachtneming van eventuele veranderingen in de produktiecapaciteit zijn de betaalde kosten overigens getoetst aan de fiscale jaarrekeningen van de bedrijven over 1962.

In vorige jaren is gebleken dat er gemiddeld geringe verschillen voorkomen tussen de begrote kosten en de werkelijke kosten.

Wat de opbrengsten betreft, de verkopen geschiedden grotendeels via de veilingen, welke ons desgevraagd een opgave verstrekten van de netto-veilingomzet per deelnemer. Dit was mogelijk dank zij de machtiging die voor dit doel door de tuinders was verleend.

De opbrengsten die niet via de veiling werden verkregen zijn, in samenwerking met de deelnemers, geschat tijdens het bezoek dat aan het einde van 1963 aan de bedrijven werd gebracht.

§ 4. K e n g e t a l l e n

Vele cijfers (kosten, opbrengsten, vermogen, grondgebruik en arbeidsbezetting) zijn voor de onderscheiden groepen in een gemiddelde per bedrijf tot uitdrukking gebracht. Dit gemiddelde is berekend door de totalen van de absolute cijfers te delen door het aantal bedrijven.

Het gezinsinkomen en de bestanddelen daarvan zijn gemiddeld per ondernemer, het arbeidsinkomen tevens in een gemiddelde per manjaar weergegeven.

Het netto-overschot

Het economische resultaat wordt tot uitdrukking gebracht door middel van het begrip netto-overschot. Het wordt gevormd door het verschil tussen de opbrengsten en de kosten. In de kosten is geen bedrag opgenomen als vergoeding voor de functie van leiding en toezicht van de ondernemer. Daar deze kostenelementen derhalve nog in het netto-overschot aanwezig zijn, mag dit laatste niet zonder meer worden aangezien voor de bedrijfseconomische winst.

Netto-overschot gemiddeld per bedrijf

De kosten, de opbrengsten en het netto-overschot zijn voor elke onderscheiden groep van bedrijven in een gemiddeld bedrag per bedrijf weergegeven. Behalve in absolute bedragen per bedrijf is het netto-overschot - ten behoeve van de vergelijkbaarheid met andere typen en takken van bedrijf - vervolgens door middel van de volgende verhoudingsgetallen tot uitdrukking gebracht.

Netto-overschot per f.100,- kosten

Dit kengetal is berekend door het totale netto-overschot per groep van bedrijven te delen door 1% van de kosten van die bedrijven (gewogen gemiddelde).

Van het kengetal rentabiliteit (netto-overschot per f.100,- kosten, resp. per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963) is in de nummers 3 en 4 van de bijlagen A t/m C de spreiding grafisch weergegeven. Een factor die bij de berekening van het gemiddelde van grote invloed kan zijn, nl. de bedrijfsgrootte, kon in de desbetreffende diagrammen slechts in beperkte mate tot uitdrukking worden gebracht.

Netto-overschot per eenheid produktiefactor

Het netto-overschot is vervolgens in principe betrokken op de produktiefactoren kapitaal, arbeid en grond, factoren uit welker samenwerking het resultaat in feite is ontstaan.

a. Netto-overschot per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963 1)

Het geïnvesteerde vermogen is voorgesteld door het bedrag, dat verkregen wordt door optelling van:
1. de verkoopwaarde van de grond;
2. de economische boekwaarde van de dode en de levende inventaris;
3. de normale behoefte aan vlottende middelen.

De berekeningen hiervan zijn gebaseerd op globale taxaties naar de toestand bij de aanvang van het kalenderjaar, zulks met de beperking dat t.a.v. duurzame slijtende produktiemiddelen die geen betrekking hebben op glasopstanden en verwarmingsinstallaties is verondersteld dat zij op dat moment een waarde hadden van 60% van de nieuwwaarde. Deze laatste categorie maakte voor 32% (Westland) resp. 25% (De Kring) deel uit van het totale vermogen, dat op deze basis berekend, per 1-1-1963 in de slijtende duurzame produktiemiddelen was opgesloten.

Met de waarde van teeltvergunningen is geen rekening gehouden.

b. Netto-overschot per manjaar arbeidsbezetting

Voor de berekening van dit kengetal is het netto-overschot gedeeld door de - tot volwaardige arbeidskrachten herleide en in manjaren uitgedrukte - arbeidsbezetting.

c. Netto-overschot per are grondoppervlakte

Voor de berekening van dit kengetal zouden de open grond en de grond onder glas onder één noemer dienen te worden gebracht. Het was in het kader van deze voorlopige becijfering niet mogelijk de daarvoor benodigde wegingsfactoren te berekenen.

§ 5. Het inkomen

Het arbeidsinkomen per manjaar

Van het inkomen per produktiefactor is alleen het arbeidsinkomen - per manjaar arbeidsbezetting - tot uitdrukking gebracht.

1) Deze investering omvat ook de bedrijfsonderdelen die door de ondernemer zijn gepacht.

Onder het arbeidsinkomen is verstaan het bedrag dat door hen, die arbeid in het bedrijf hebben verricht tezamen als inkomen is genoten. Het is berekend door het netto-overschot te vermeerderen met het bedrag dat als kosten van arbeid is opgenomen. Na deling van dit inkomen door het aantal - tot volwaardige arbeidskrachten herleide - manjaren wordt het bedrag gevonden dat gemiddeld per manjaar als inkomen werd verkregen.

Het inkomen van de ondernemer

Tenslotte is berekend, welk bedrag uit de bedrijfsexploitatie aan de ondernemer ten deel viel. In de eerste plaats betreft dit de vergoeding die, bij de berekening van het netto-overschot, in de kosten is gecalculeerd door de handenarbeid die door de ondernemer persoonlijk in het bedrijf is verricht. Voegen wij dit bedrag toe aan het netto-overschot, dan ontstaat het bedrag dat als arbeidsinkomen voor de ondernemer is aangeduid.

De kosten bevatten voorts een rentevergoeding voor het vermogen dat in het bedrijf is geïnvesteerd. Voor zover het bedrag van deze vergoeding hoger is dan het bedrag dat door de ondernemer aan rente voor geleende gelden is betaald, vormt het verschil daarvan eveneens een bestanddeel van het inkomen van de ondernemer.

Bij toevoeging van laatstgenoemd inkomensbestanddeel aan het arbeidsinkomen van de ondernemer wordt het bedrag verkregen dat met ondernemersinkomen is aangeduid.

Tenslotte is ook het gezinsinkomen van de ondernemer, voor zover uit het bedrijf verkregen, in enkele bijlagen tot uitdrukking gebracht. Dit bedrag betreft het ondernemersinkomen, verhoogd met het - als kosten gecalculeerde - bedrag voor de handenarbeid welke door gezinsleden in het bedrijf is verricht.

HOOFDSTUK II

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

De resultaten van het onderzoek zijn gedetailleerd neergelegd in de bijlagen A (het Westland) en B (de Kring). In bijlage C zijn bovendien de resultaten van de belangrijkste groep van bedrijven in de Kring, t.w. de bedrijven met overwegend verwarmd staand glas in een fijnere onderscheiding per bedrijfstype vermeld.

Elk der genoemde bijlagen geeft een overzicht van:

1. het grondgebruik en de arbeidsbezetting (gem. per bedrijf);
2. de bedrijfsresultaten (gem. per bedrijf);
3. de spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten;
4. de spreiding van het netto-overschot per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963;
5. het gezinsinkomen uit het bedrijf (gemiddeld per ondernemer).

De resultaten hebben, in overeenstemming met het boekingstijdvak van de administratiekantoren, vrijwel uitsluitend betrekking op het kalenderjaar 1963. Dit kalenderjaar valt voor de berekening van de kosten en de opbrengsten van de meeste produkten in deze gebieden praktisch samen met het teeltjaar. Dit geldt niet voor de opbrengsten van enkele produkten, zoals prei en spruiten en evenmin voor wintersla, waarvan de opbrengsten juist in de periode van de jaarwisseling kunnen vallen.

Met de geschatte opbrengsten van per 1 januari 1964 voorradige koeldruiven is bij het bepalen van de opbrengsten over 1963 wel rekening gehouden.

§ 1. De bedrijfsresultaten

De resultaten volgens de bijlagen A en B zijn in de tabellen 1a en 1b samengevat.

Tabel 1a geeft een beeld van het netto-overschot per f.100,- kosten voor de belangrijkste bedrijfstypegroepen, met een sub-groepering per gebied. In tabel 1b zijn de overige gegevens van de desbetreffende bijlagen samengevat.

RENTABILITEIT VAN HET WESTLAND EN DE KRING OVER 1963 Tabel 1a
(netto-overschot per f.100,- kosten)

Geografische ligging van de bedrijven	Totaal		Overwegend 1) staand glas verwarmd		staand glas onverwarmd	
	aantal bedrijven	rentabiliteit	aantal bedrijven	rentabiliteit	aantal bedrijven	rentabiliteit
Westland						
Wateringen, Kwintsheul, Poeldijk en Honselersdijk	38	30	30	34	8	-
Naaldwijk en Monster	34	20	9	-	22	6
's-Gravenzande en Hoek van Holland	24	23	2	-	19	18
De Lier, Maasdijk en Maasland	19	29	12	-	6	-
Totaal	115	26	53	32	55	14
De Kring						
Delft, Schipluiden, Rijswijk, Nootdorp, Pijnacker en Zoetermeer	47	13	32	18	11	-
Berkel, Bergschenhoek, Bleiswijk en Nieuwerkerk a/d IJssel	27	31	25	32	1	-
Rotterdam, Capelle a/d IJssel, Leidschendam, Voorschoten, Voorburg, Loosduinen	38	19	22	26	9	-
Totaal	112	21	79	25	21	6

N.B. De rentabiliteit is alleen vermeld voor groepen van ten minste 15 bedrijven.

1) > 50% van het directe vermogensbeslag.

SAMENVATTING VAN DE VOORLOPIGE BEREKENDE RESULTATEN OVER 1963
(gemiddeld per bedrijf)

		Het Westland			De Kring		
			overwegend 1)			overwegend 1)	
		alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas
Aantal bedrijven		115	53	55	112	79	21
Aantal bedrijven in %		100	46	48	100	71	19
Omzet in %		100	65	30	100	90	7
Aantal ramen platglas		180	100	210	450	360	300
Staand glas verwarmd	are	28	56	3	41	58	-
Staand glas onverwarmd	are	31	18	45	11	4	38
Platglas en open grond	are	43	31	47	39	32	46
Arbeidsbezetting in manjaren		2,66	3,21	2,11	2,92	3,34	1,97
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963		134000	176000	97000	148000	179000	82000
Idem per manjaar arbeidsbezetting		51000	55000	46000	51000	54000	41000
Opbrengsten		65300	92400	40300	76200	97400	28500
Kosten		51700	69800	35400	63100	77700	30200
Netto-overschot		13600	22600	4900	13100	19700	⁄ 1700
Netto-overschot:							
per f.100,- kosten		26	32	14	21	25	⁄ 6
per f.100,- geïnvesteerd vermogen		10	13	5	9	11	⁄ 2
per manjaar arbeidsbezetting		5100	7000	2300	4500	5900	⁄ 900
Arbeidsinkomen per manjaar		11700	13600	9100	11200	12700	5700
Arbeidsinkomen van de ondernemer		20000	26700	12500	17700	22200	6300
Ondernemersinkomen		22600	30000	14300	20200	25200	7800

1) > 50% van het directe vermogensbeslag.

§ 2. De spreiding van de rentabiliteit

In de nummers 3 en 4 van de bijlagen A, B en C is de spreiding van de gemiddelde rentabiliteit, resp. voorgesteld door het netto-overschot per f.100,- kosten en per f.100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963, in spreidingsdiagrammen tot uitdrukking gebracht.

In tabel 2 is de spreiding van het netto-overschot per f.100,- kosten voor de belangrijkste groepen van bedrijven samengevat.

Ter voorkoming van misverstand dient hierbij te worden opgemerkt, dat onder winstgevende bedrijven zijn verstaan bedrijven, waarvan de opbrengsten hoger zijn dan de kosten (het verschil is het netto-overschot). In de kosten zijn vergoedingen begrepen voor de handenarbeid van de ondernemer en de gezinsleden, alsmede een rentevergoeding van 4% over het geïnvesteerde vermogen per 1 januari 1963.

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f.100,- KOSTEN Tabel 2
(aantal bedrijven in procenten)

Percentage van de kosten	Westland			De Kring		
		overwegend 1)			overwegend 1)	
	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas
Aantal bedrijven	115	53	55	112	79	21
Negatief						
> 20	7	4	11	17	5	38
20 - 0	20	11	27	22	16	38
Totaal verliesgevend	27	15	38	39	21	76
Positief						
0 - 20	30	26	33	23	28	14
20 - 40	23	32	15	23	32	5
40 - 60	9	10	9	9	11	5
> 60	11	17	5	6	8	-
Totaal winstgevend	73	85	62	61	79	24
	100	100	100	100	100	100

1) > 50% van het directe vermogensbeslag.

§ 3. De spreiding van het ondernemersinkomen

Van het ondernemersinkomen (dat in de bijlagen A5, B5 en C5 naar bestanddelen is gespecificeerd) is in tabel 3 voor de belangrijkste bedrijfsgroepen de verdeling weergegeven door vermelding van het aantal ondernemers (in procenten) per inkomensklasse.

SPREIDING VAN HET ONDERNEMERSINKOMEN Tabel 3
(aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Westland			De Kring		
		overwegend 1)			overwegend 1)	
	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas
Aantal bedrijven	115	53	55	112	79	21
Aantal ondernemers	128	63	58	145	107	23
Inkomensklasse						
< f. 2500,-	6	5	9	15	8	31
f. 2500,- - < f. 5000,-	4	2	7	4	3	4
f. 5000,- - < f. 7500,-	7	2	10	8	4	31
f. 7500,- - < f.10000,-	13	9	19	9	5	4
f.10000,- - < f.15000,-	19	17	21	17	22	-
f.15000,- - < f.25000,-	21	22	21	22	23	30
f.25000,- - < f.40000,-	15	19	8	12	17	-
f.40000,- - > f.40000,-	15	24	5	13	18	-
	100	100	100	100	100	100

1) > 50% van het directe vermogensbeslag.

§ 4. De resultaten van de stookbedrijven in de Kring

Vervolgens verwijzen wij naar de bijlagen C 1 t/m 5, waarin van de bedrijven van de Kring met meer dan 65% verwarmd staand glas bedrijven zijn onderscheiden waarvan de hoofdteelt voor ten minste 50% van de verwarmde glasoppervlakte uit tomaten of komkommers bestond. Van de 73 bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas kon 1 bedrijf niet worden ondergebracht, omdat genoemde teelten op dit bedrijf in 1963 niet voorkwamen.

De tomatenbedrijven zijn nog nader onderverdeeld ten aanzien van de gemiddelde plantdatum. In dit verslag konden 2 groepen worden opgenomen, enerzijds bedrijven met een gemiddelde plantdatum vóór 1 februari, anderzijds bedrijven waar gemiddeld in februari was uitgeplant.

Voor de komkommerbedrijven is een dergelijke onderscheiding naar vroegere en latere teelten in verband met het geringe aantal bedrijven(21) en met de betrouwbaarheid van de cijferweergave niet doorgevoerd. De gemiddelde cijfers, die ten aanzien van deze 21 komkommerbedrijven zijn gegeven, hebben daardoor betrekking op een vrij ongelijksoortige groep, met plantdata in hoofdzaak variërende van begin januari tot eind april. Ook teelten van platglaskomkommers komen op deze bedrijven voor.

Overigens zijn de uitkomsten van deze stookkomkommerbedrijven evenals die van de stooktomatenbedrijven niet uitsluitend door het hoofdprodukt bepaald. Ook de voor- en nateelten - overwegend sla - hebben daarop invloed uitgeoefend. Het belangrijke verschil in rendement tussen de

stooktomatenbedrijven (netto-overschot gemiddeld f.33,- per f.100,- kosten) enerzijds en de stookkomkommerbedrijven (netto-overschot gemiddeld f.5,- per f.100,- kosten) anderzijds, mag dus niet uitsluitend doch wel in belangrijke mate aan de hoofdprodukten worden toegeschreven.

Uit de spreidingsdiagrammen van de bijlagen C 3 en C 4, waarin de stookkomkommerbedrijven met een plantdatum vóór 1 februari afzonderlijk zijn aangeduid, valt wel een duidelijk verschil in winstgevendheid tussen de vroegere en latere stookteelten te constateren.

Op grond van genoemde cijfers kan worden geconcludeerd dat de teelt van stooktomaten in 1963 aanmerkelijk rendabeler is geweest dan die van stookkomkommers.

Bij verdere interpretatie van de cijfers dient, met name t.a.v. de komkommerbedrijven, op grond van het geringe aantal waarnemingen de nodige voorzichtigheid te worden betracht.

§ 5. Vergelijking 1963 met 1961 en 1962

Tenslotte zijn in tabel 4 de resultaten van het gemiddelde bedrijf in het Westland en in de Kring over 1963 met die van 1961 en 1962 vergeleken. Bij deze vergelijking dient rekening te worden gehouden met het feit, dat met ingang van 1962 de steekproef is vernieuwd. De bedrijven van de nieuwe steekproef zijn gemiddeld kleiner (naar schatting resp. 10 en 15%) dan die van de oude steekproef.

Voorts dient rekening te worden gehouden met de omstandigheid, dat er een wijziging heeft plaatsgehad t.a.v. de berekening van rente en afschrijving. Tot en met 1962 had afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de vervangingswaarde.

In verband met de sterke mate waarin de produktiemiddelen aan veroudering onderhevig zijn, alsmede het toenemende onderhoud naarmate produktiemiddelen ouder worden, is m.i.v. 1963 ten aanzien van glasopstanden en verwarmingsinstallaties een vast percentage van de economische boekwaarde afgeschreven. Jaarlijks wordt deze boekwaarde herzien in verband met de stijgende prijzen van duurzame produktiemiddelen.

De rente werd t/m 1962 ten aanzien van duurzame produktiemiddelen berekend over het gemiddeld geïnvesteerde vermogen. Met gemiddeld geïnvesteerd vermogen is bedoeld het vermogen dat - op basis van de huidige capaciteit - tijdens de levensduur van de duurzame produktiemiddelen gemiddeld is geïnvesteerd.

Als gevolg van eerdergenoemde wijziging betreffende de afschrijvingen is met ingang van 1963 de rente berekend over het geïnvesteerde vermogen per 1 januari 1963, waarbij, zoals vermeld, is verondersteld dat alle slijtende duurzame produktiemiddelen, die geen betrekking hebben op glasopstanden en verwarmingsinstallaties, op die datum een waarde hadden van gemiddeld 60% van de nieuwwaarde.

Door de gewijzigde normen voor afschrijving en rente zijn de kosten per saldo in het Westland gemiddeld met ½% gedaald. In de Kring leidden de wijzigingen tot een kostenstijging van gemiddeld 1½%. Per bedrijf zijn deze verschillen groter, doordat de hoogte van afschrijving en rente mede afhankelijk zijn van de leeftijden van de aanwezige glasopstanden en verwarmingsinstallaties. Dit heeft geleid tot een rentabiliteitsstijging voor

bedrijven met oudere apparatuur, een daling van het rendement voor bedrijven waar de glasopstanden en verwarmingsinstallaties nog jong zijn.

De verschillen - als gevolg van de gewijzigde waarderingsnormen - tussen "gemiddeld geïnvesteerd vermogen" en "geïnvesteerd vermogen" per 1 januari 1963 zijn hieronder aangegeven.

	Het Westland	De Kring
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen in 1963	147000	151000
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963	134000	148000
Verschillen door nieuwe waarderingsnormen	13000	3000

VERGELIJKING 1961, 1962 EN 1963 Tabel 4

	Alle bedrijven			Waarvan overwegend (> 50%) verwarmd staand glas			onverwarmd staand glas		
		voorlopige cijfers			voorlopige cijfers			voorlopige cijfers	
	1961	1962	1963	1961	1962	1963	1961	1962	1963
Het Westland									
Aantal bedrijven	169	115	115	76	48	53	66	56	55
Opp. verwarmd staand glas are	27	26	28	54	55	56	4	4	3
Opp. onverwarmd staand glas are	30	31	31	19	19	18	47	44	45
Aantal ramen platglas	240	210	180	160	160	100	260	210	210
Arbeidsbezetting manj.	2,89	2,66	2,66	3,31	3,25	3,21	2,58	2,29	2,11
Totale opbrengsten	54100	58300	65300	72500	83200	92400	40000	41800	40300
Totale kosten	46500	47900	51700	61600	67500	69800	35000	34600	35400
Netto-overschot	7600	10400	13600	10900	15700	22600	5000	7200	4900
Netto-overschot per f.100,- kosten	16	22	26	18	23	32	14	21	14
Ondernemersinkomen	15500	19200	22600	18620	24000	30000	12800	16000	14300
De Kring									
Aantal bedrijven	218	113	112	142	78	79	27	20	21
Opp. verwarmd staand glas are	41	37	41	61	53	58	1	-	-
Opp. onverwarmd staand glas are	11	11	11	4	6	4	42	35	38
Aantal ramen platglas	810	540	450	510	360	360	470	540	300
Arbeidsbezetting manj.	3,50	2,92	2,92	3,91	3,34	3,34	2,43	1,91	1,97
Totale opbrengsten	68000	67400	76200	85600	83600	97400	29700	33600	28500
Totale kosten	59400	57500	63100	71900	70500	77700	31800	28100	30200
Netto-overschot	8600	9900	13100	13700	13100	19700	⁄2100	5500	⁄1700
Netto-overschot per f.100,- kosten	15	17	21	19	19	25	⁄. 6	20	⁄. 6
Ondernemersinkomen	15700	17200	20200	19700	20300	25200	6600	13400	7800

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1963
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% 1)			
				verwarmd staand glas		onverwarmd staand glas	
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	totaal	waarvan > 65% groente 2)	totaal	waarvan > 65% groente 3)
Aantal bedrijven	115	53	55	42	32	43	37
Aantal bedrijven in %	100	46	48	37	28	37	32
Aantal ramen platglas	180	100	210	80	100	200	210
Staand glas verwarmd:	are	are	are	are	are	are	are
groenten	23	45	2	51	63	2	2
fruit	1	2	1	3	1	1	1
bloemen	4	9	-	10	2	-	-
Staand glas onverwarmd:							
groenten	24	11	37	9	11	40	45
fruit	6	5	7	6	6	8	4
bloemen	1	2	1	1	1	1	1
Platglas	5	3	6	2	2	5	6
Opengrondstuinbouw:							
groenten en vroege aardappelen	23	13	30	13	13	27	27
bloemen en bollen	6	4	4	4	3	3	4
zaden	1	1	-	1	1	-	-
fruit	2	2	2	2	3	3	2
braak	6	8	5	7	6	7	7
Totaal tuinbouw	102	105	95	109	112	97	99
Landbouw en veeteelt	2	3	1	4	2	-	-
Verhuurd	2	3	2	3	1	3	3
Erf, blijvende paden enz.	27	31	23	33	34	22	22
Kadastrale oppervlakte	133	142	121	149	149	122	124
Waarvan eigendom	105	125	89	131	129	95	101
Aantal ondernemers per bedr.	1,11	1,19	1,05	1,21	1,25	1,05	1,05
Arbeid v.d. ondernemer(s) in manjaren	1,21	1,28	1,17	1,30	1,34	1,16	1,17
Arb. v. gezinsleden in manjaren	0,33	0,40	0,29	0,40	0,37	0,33	0,37
Arb. v. vast personeel in manj.	0,84	1,27	0,38	1,49	1,20	0,42	0,45
Arb. v. los personeel in manj.	0,28	0,26	0,27	0,29	0,30	0,30	0,29
Tot. arbeidsbezetting in manj.	2,66	3,21	2,11	3,48	3,21	2,21	2,28
Arb. door ondernemers en gezinsleden (in %)	57	52	69	49	54	67	67

1) Van het directe vermogensbeslag. 2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas.
3) Van de oppervlakte hoofdteelten onder onverwarmd staand glas.

BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1963
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% 1)			
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	verwarmd staand glas		onverwarmd staand glas	
				totaal	waarvan > 65% groente 2)	totaal	waarvan > 65% groente 3)
Aantal bedrijven	115	53	55	42	32	43	37
Aantal bedrijven in %	100	46	48	37	28	37	32
Omzet in %	100	65	30	57	44	24	22
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963	134000	176000	97000	193000	196000	102000	108000
Kosten							
Afschrijvingen	7600	10700	4900	11800	12300	5100	5700
Huur en pacht	600	800	500	800	700	400	300
Rente	5000	6900	3500	7500	7600	3700	4000
Arbeid betaald personeel	7300	9900	4400	11600	10100	4900	5000
Arbeid ondernemers	8600	9200	8300	9400	9500	8200	8300
Arbeid gezinsleden	1700	1900	1500	1900	1900	1800	2000
Materialen	14300	22200	7200	24800	24300	7200	7900
Diensten van derden en overige kosten	6600	8200	5100	8900	8900	5300	5700
Totaal	51700	69800	35400	76700	75300	36600	38900
Opbrengsten							
Tuinbouwprodukten:	64600	91200	39800	101700	100900	41800	44800
(waarvan bloemen en bollen)	(11200)	(20800)	(2600)	(23800)	(10200)	(1900)	(2000)
Overige opbrengsten	700	1200	500	1500	300	600	700
Totaal	65300	92400	40300	103200	101200	42400	45500
Netto-overschot	13600	22600	4900	26500	25900	5800	6600
Netto-overschot:							
per f.100,- kosten	26	32	14	35	34	16	17
per f.100,- geïnvest. vermogen	10	13	5	14	13	6	6
per manjaar	5100	7000	2300	7600	8100	2600	2900
Arbeidsinkomen per manjaar	11700	13600	9100	14200	14700	9300	9600
Arbeidsinkomen van de ondernemer	20000	26700	12500	29600	28200	13300	14100
Ondernemersinkomen	22600	30000	14300	33200	31600	15200	16100
Geografische ligging der bedrijven:							
Wateringen, Kwintsheul, Poeldijk, Honselersdijk	38	30	8	26	20	7	6
Naaldwijk, Monster	34	9	22	7	6	18	14
's-Gravenzande, Hoek van Holland	24	2	19	1	-	14	13
De Lier, Maasdijk, Maasland	19	12	6	8	6	4	4

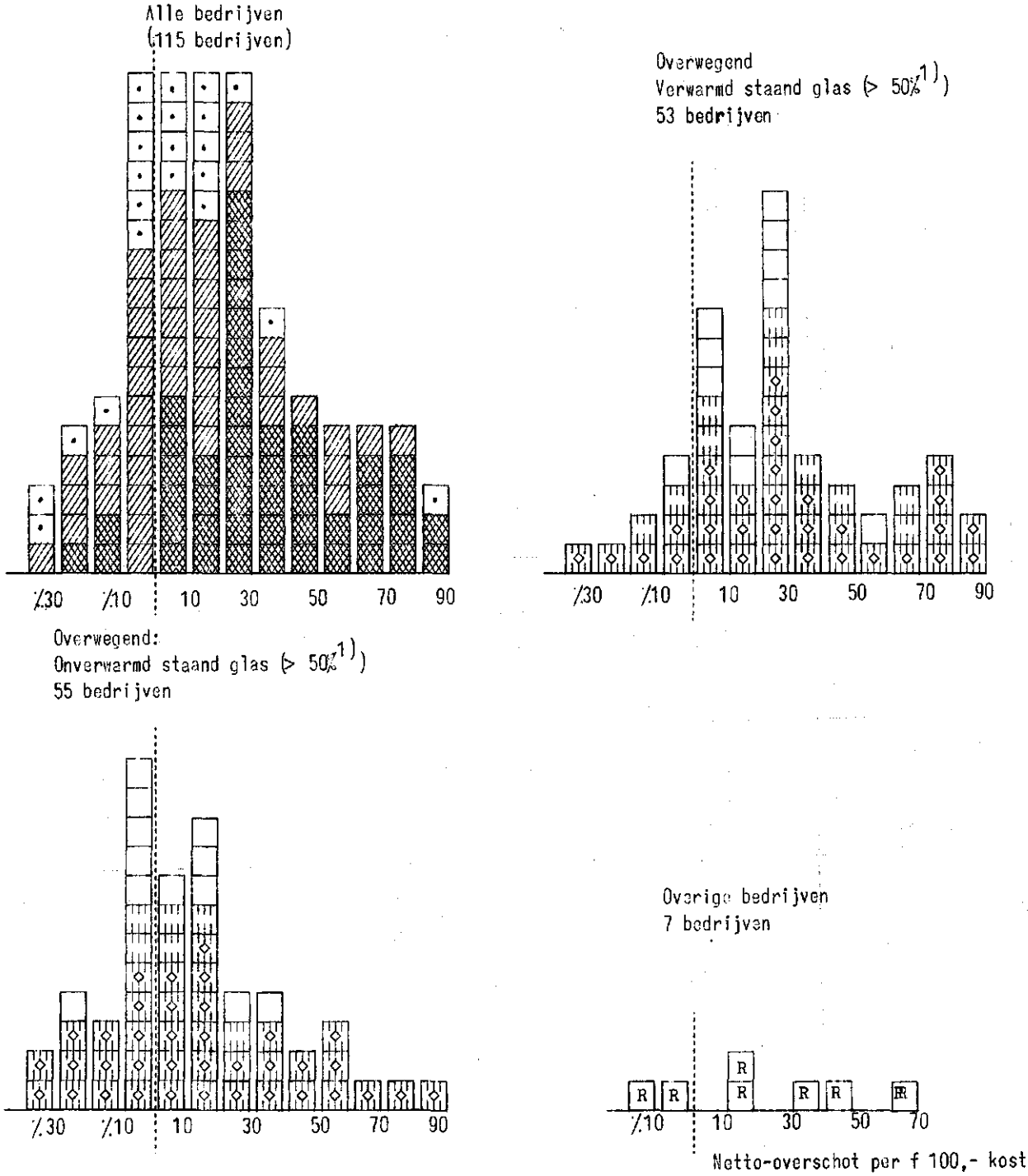
1) Van het directe vermogensbeslag. 2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas.
3) Van de oppervlakte hoofdteelten onder onverwarmd staand glas.

1213

Het Westland

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- KOSTEN
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

Bijlage A 3

1) Van het directe vermogens beslag.

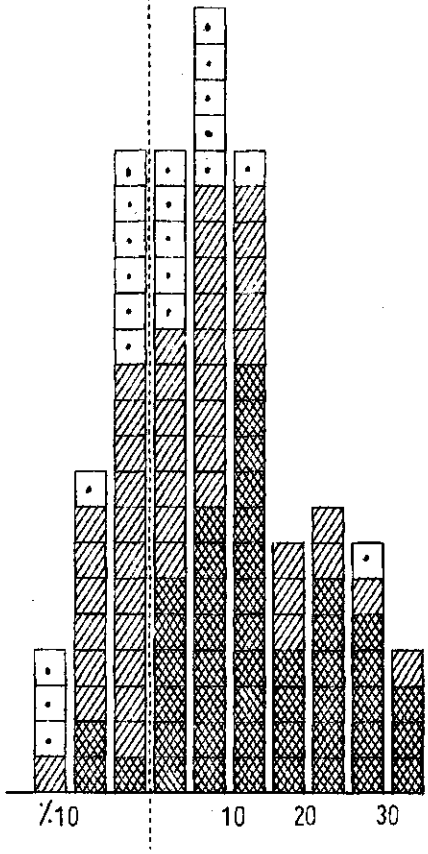
2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd - resp. onverwarmd staand glas.

- kosten < f 25.000,- per bedrijf
- kosten f 25.000,- - f 50.000,- per bedrijf
- kosten > f 50.000,- per bedrijf
- 50 - 65%1)
- > 65%1)
- waarvan > 65% groente 2)
- R overige bedrijven

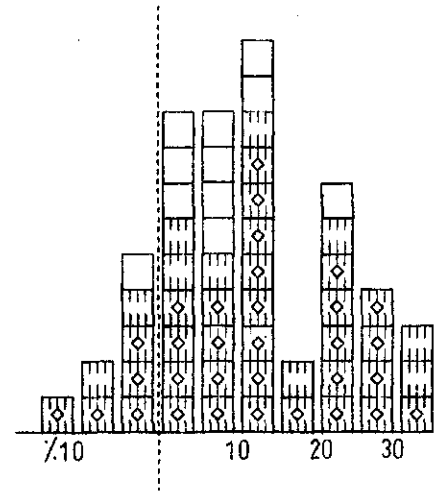
Het Westland

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- GEINVESTEERD VERMOGEN PER 1-1-'63
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

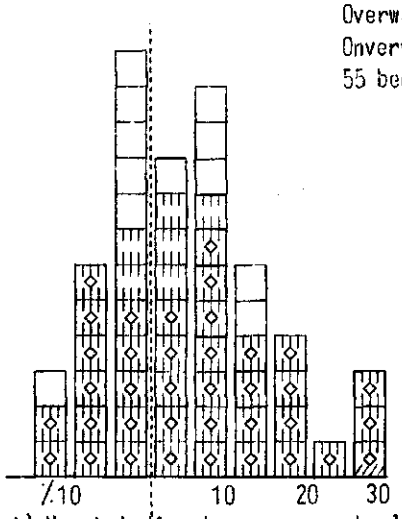
Alle bedrijven
115 bedrijven

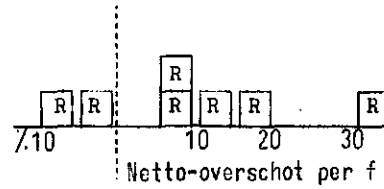
Overwegend
Verwarmd staand glas (> 50%[1])
53 bedrijven

Overwegend
Onverwarmd staand glas (> 50%[1])
55 bedrijven

Overige bedrijven
7 bedrijven

Netto-overschot per f 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963

1) Van het directe vermogens beslag

2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd - resp. onverwarmd staand glas.

- kosten < f 25.000,- per bedrijf
- kosten f 25.000,- - f 50.000,- per bedrijf
- kosten > f 50.000,- per bedrijf
- 50 - 65% [1]
- > 65 % [1]
- waarvan > 65% groente [2]
- R overige bedrijven

Het Westland

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1963
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

Bijlage A-5

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% 1)			
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	verwarmd staand glas		onverwarmd staand glas	
				totaal	waarvan > 65% groente 2)	totaal	waarvan > 65% groente 3)
Aantal bedrijven	115	53	55	42	32	43	37
Aantal ondernemers	128	63	58	51	40	45	39
Netto-overschot	12200	19000	4600	21900	20700	5500	6300
Handenarbeid ondernemer	7800	7700	7900	7700	7500	7800	7800
Arbeidsinkomen van de ondernemer	20000	26700	12500	29600	28200	13300	14100
Rente meer berekend dan betaald	2600	3300	1800	3600	3400	1900	2000
Ondernemersinkomen	22600	30000	14300	33200	31600	15200	16100
Handenarbeid gezinsleden	1500	1600	1400	1600	1500	1700	1900
Gezinsinkomen uit bedrijf	24100	31600	15700	34800	33100	16900	18000

1) Van het directe vermogensbeslag.
2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas.
3) Van de oppervlakte hoofdteelten onder onverwarmd staand glas.

BIJLAGEN B

De Kring

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1963
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

Bijlage B-1

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1)		
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	totaal	waarvan plantdatum: (gemiddeld) voor 1 febr.	van 1 febr. af
Aantal bedrijven	112	79	21	73	26	46
Aantal bedrijven in %	100	71	19	65	23	41
Aantal ramen platglas	450	360	300	340	370	330
Staand glas verwarmd	are	are	are	are	are	are
Tomaten	29	41	-	42	47	39
Komkommers	10	15	-	15	21	13
Overig	2	2	-	2	1	1
Staand glas onverwarmd						
Tomaten	8	3	25	2	1	2
Komkommers	2	-	11	-	-	-
Overig	1	1	2	1	-	1
Platglas	12	8	9	8	8	8
Opengrondstuinbouw:						
groenten en vroege aardappelen	20	16	27	15	12	16
bloemen	1	1	1	1	2	1
braak	6	7	9	7	7	7
Totaal tuinbouw	91	94	84	93	99	88
Landbouw en veeteelt	8	10	2	11	9	12
Verhuurd	11	15	1	17	10	20
Erf, blijvende paden enz.	26	28	20	27	28	27
Kadastrale oppervlakte	136	147	107	148	146	147
Waarvan eigendom	89	108	48	110	107	109
Aantal ondernemers per bedrijf	1,29	1,35	1,10	1,37	1,42	1,35
Arbeid van de ondernemer(s) in manjaren	1,40	1,46	1,24	1,47	1,50	1,46
Arbeid van gezinsleden in manjaren	0,31	0,40	0,11	0,38	0,37	0,39
Arbeid van vast personeel in manjaren	0,98	1,21	0,45	1,22	1,68	0,96
Arbeid van los personeel in manjaren	0,23	0,27	0,17	0,29	0,35	0,26
Totale arbeidsbezetting in manjaren	2,92	3,34	1,97	3,36	3,90	3,07
Arbeid door ondernemers en gezinsleden (in %)	59	56	68	55	48	61

1) Van het directe vermogensbeslag.

1213

BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1963
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1)		
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	totaal	waarvan plantdatum: (gemiddeld) voor 1 febr.	van 1 febr. af
Aantal bedrijven	112	79	21	73	26	46
Aantal bedrijven in %	100	71	19	65	23	41
Omzet in %	100	90	7	86	38	46
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963	148000	179000	82000	183000	217000	162000
Kosten						
Afschrijvingen	9200	11400	4200	11600	13700	10400
Huur en pacht	600	700	600	700	700	600
Rente	5400	6700	2600	6900	8300	6000
Arbeid betaald personeel	8200	10300	3700	10400	14100	8300
Arbeid ondernemers	9900	10300	8700	10300	10600	10200
Arbeid gezinsleden	1600	2000	600	2000	2100	2000
Materialen	21000	27500	5800	28200	35800	23900
Diensten van derden en overige kosten	7200	8800	4000	9000	10700	8000
Totaal	63100	77700	30200	79100	96000	69400
Opbrengsten						
Tuinbouwprodukten	75700	96700	28500	99400	123400	84800
Overige opbrengsten	500	700	-	700	800	700
Totaal	76200	97400	28500	100100	124200	85500
Netto-overschot	13100	19700	⁄ 1700	21000	28200	16100
Netto-overschot:						
per f.100,- kosten	21	25	⁄ 6	27	29	23
per f.100,- geïnvesteerd vermogen	9	11	⁄ 2	11	13	10
per manjaar arbeidsbezetting	4500	5900	⁄900	6200	7200	5200
Arbeidsinkomen per manjaar	11200	12700	5700	13000	14100	11900
Arbeidsinkomen van de ondernemer	17700	22200	6300	22900	27200	19500
Ondernemersinkomen	20200	25200	7800	25900	31200	21900
Geografische ligging der bedrijven:						
Delft, Schipluiden, Nootdorp, Rijswijk, Pijnacker, Zoetermeer	47	32	11	30	13	16
Berkel	10	9	-	9	8	1
Bergenschenhoek, Bleiswijk, Rotterdam, Nieuwerkerk a/d IJssel en Capelle a/d IJssel	33	26	3	24	2	22
Leidschendam, Voorburg, Voorschoten	10	5	4	4	1	3
Loosduinen	12	7	3	6	2	4

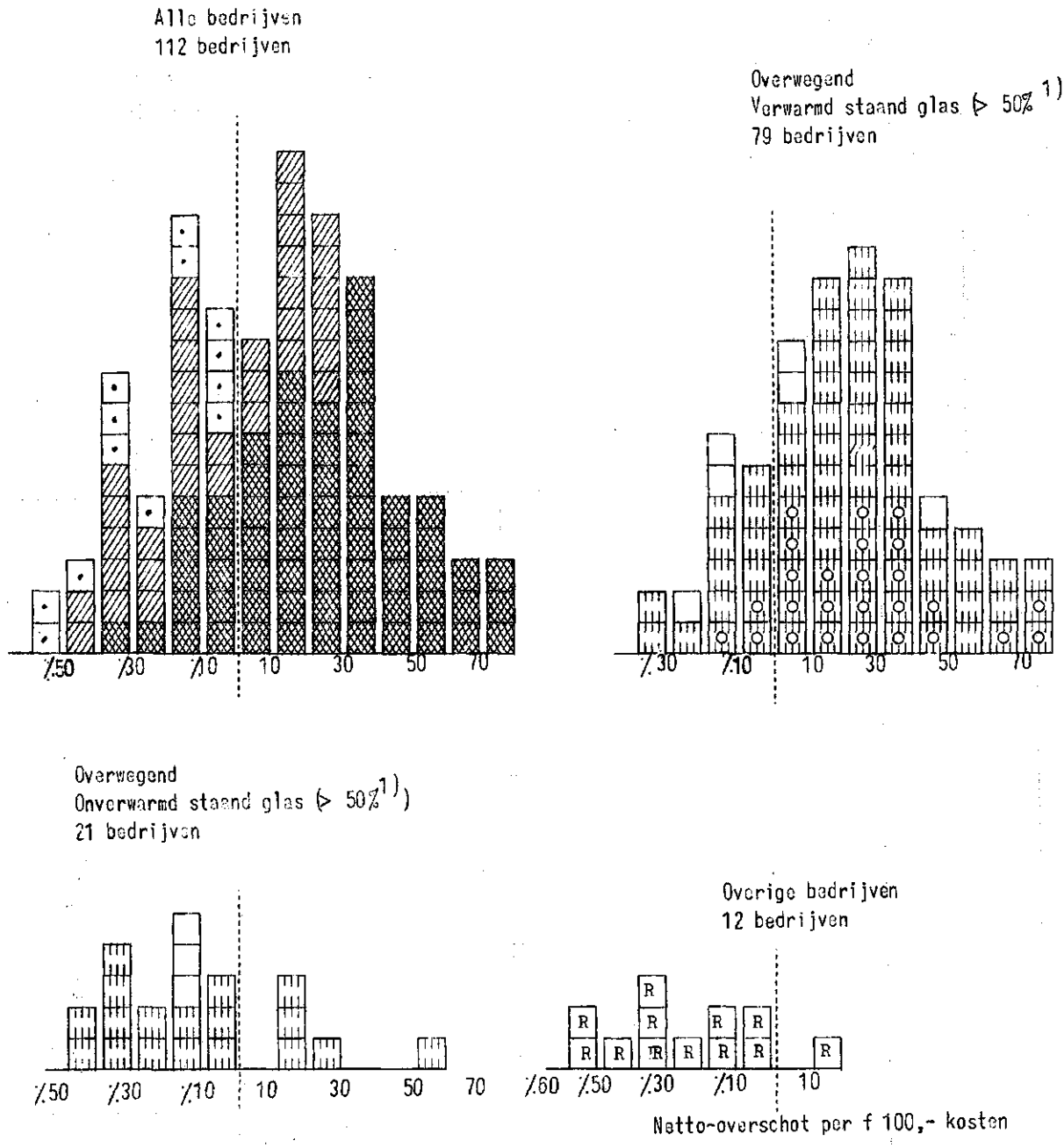
1) Van het directe vermogensbeslag.

1213

De Kring

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- KOSTEN
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

Bijlage B 3

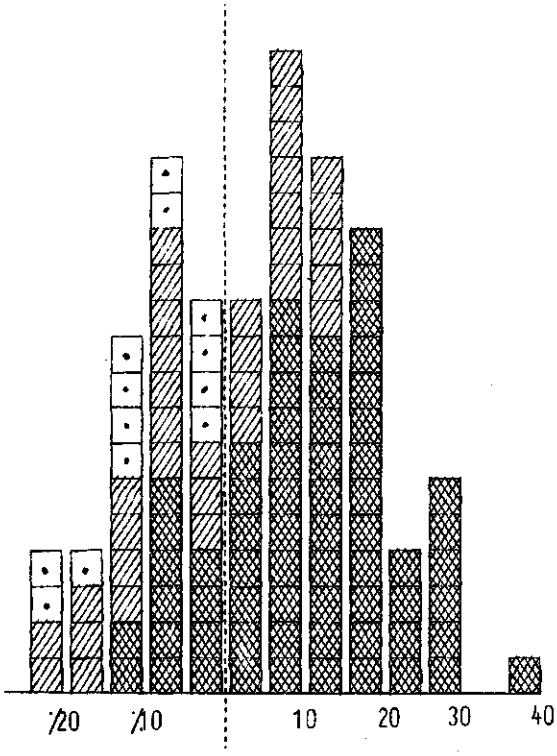

1) Van het directe vermogens beslag

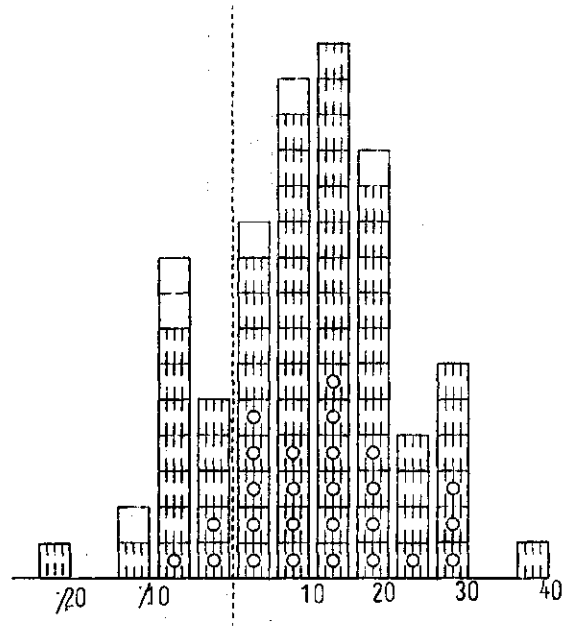
De Kring

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- GEINVESTEERD VERMOGEN PER 1-1-'63
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

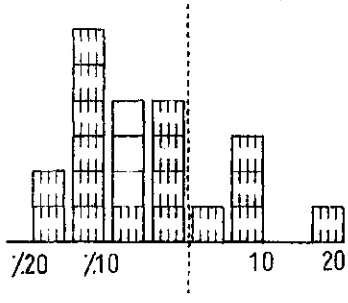
Alle bedrijven
112 bedrijven

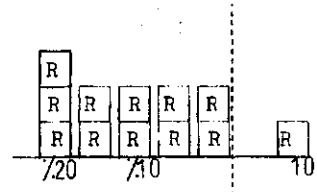
Overwegend
Verwarmd staand glas (> 50%[1])
79 bedrijven

Overwegend
onverwarmd staand glas (> 50%[1])
21 bedrijven

Overige bedrijven
12 bedrijven

Netto-overschot per f 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963

1) Van het directe vermogens beslag

- kosten
- kosten f 25.000,-
- kosten
- 50 - 65% [1]
- > 65% [1]

< f 25.000,- per bedrijf
- f 50.000,- per bedrijf
> f 50.000,- per bedrijf

- waarvan bedrijven met gem. plantdatum voor 1 februari
- R overige bedrijven

De Kring

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1963
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

Bijlage B-5

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1)		
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	totaal	waarvan plantdatum: (gemiddeld) voor 1 febr.	van 1 febr. af
Aantal bedrijven	112	79	21	73	26	46
Aantal ondernemers	145	107	23	100	37	62
Netto-overschot	10100	14600	± 1600	15300	19800	11900
Handenarbeid ondernemer	7600	7600	7900	7600	7400	7600
Arbeidsinkomen van de ondernemer	17700	22200	6300	22900	27200	19500
Rente meer berekend dan betaald	2500	3000	1500	3000	4000	2400
Ondernemersinkomen	20200	25200	7800	25900	31200	21900
Handenarbeid gezinsleden	1200	1500	500	1500	1500	1500
Gezinsinkomen uit bedrijf	21400	26700	8300	27400	32700	23400

1) Van het directe vermogensbeslag.

BIJLAGEN C

De Kring
Bedrijven met meer dan
65% verwarmd staand glas

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1963 1)
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedr.)

Bijlage C-1

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend tomaten 2)			Waarvan overwegend komkommers 2)
		totaal	w.v. plantdatum gemiddeld voor 1 febr.	w.v. plantdatum gemiddeld in februari	
Aantal bedrijven	73	51	16	21	21
Aantal bedrijven in %	100	70	22	29	29
Aantal ramen platglas	340	260	200	180	530
Staand glas verwarmd	are	are	are	are	are
Tomaten	42	57	74	54	7
Komkommers	15	8	10	10	34
Overig	2	1	2	-	-
Staand glas onverwarmd					
Tomaten	2	2	1	2	2
Komkommers	-	-	-	1	-
Overig	1	1	1	2	-
Platglas	8	6	4	4	12
Opengrondstuinbouw:					
groenten en vroege aardappelen	15	14	10	14	17
bloemen	1	1	2	1	-
braak	7	5	3	3	13
Totaal tuinbouw	93	95	107	91	85
Landbouw en veeteelt	11	14	12	16	2
Verhuurd	17	15	5	33	21
Erf, blijvende paden enz.	27	27	27	28	28
Kadastrale oppervlakte	148	151	151	168	136
Waarvan eigendom	110	110	112	158	103
Aantal ondernemers per bedrijf	1,37	1,43	1,63	1,24	1,24
Arbeid van de ondernemer(s) in manjaren	1,47	1,53	1,67	1,33	1,34
Arbeid van gezinsleden in manjaren	0,38	0,40	0,34	0,57	0,35
Arbeid van vast personeel in manjaren	1,22	1,29	1,93	1,33	1,05
Arbeid van los personeel in manjaren	0,29	0,28	0,32	0,28	0,31
Totale arbeidsbezetting in manjaren	3,36	3,50	4,26	3,51	3,05
Arbeid door ondernemers en gezinsleden (in %)	55	55	47	54	56

1) Voor toelichting zie § 4 van hoofdstuk II.
2) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

1213

De Kring
Bedrijven met meer dan
65% verwarmd staand glas

BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1963 1)
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedr.)

Bijlage C-2

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend tomaten 2)			Waarvan overwegend komkommers 2)
		totaal	w.v. plantdatum gemiddeld		
			voor 1 febr.	in februari	
Aantal bedrijven	73	51	16	21	21
Aantal bedrijven in %	100	70	22	29	29
Omzet in %	100	77	33	32	21
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963	183000	195000	252000	193000	150000
Kosten					
Afschrijvingen	11600	12700	16200	12500	9000
Huur en pacht	700	400	300	200	1400
Rente	6900	7400	9700	7600	5500
Arbeid betaald personeel	10400	10800	15400	11400	9400
Arbeid ondernemers	10300	10700	11800	9400	9500
Arbeid gezinsleden	2000	2100	2000	2800	1900
Materialen	28200	29700	40800	30500	24500
Diensten van derden en overige kosten	9000	9600	12300	10000	7200
Totaal	79100	83400	108500	84400	68400
Opbrengsten					
Tuinbouwprodukten	99400	110100	150000	109000	71300
Overige opbrengsten	700	900	1100	1200	300
Totaal	100100	111000	151100	110200	71600
Netto-overschot	21000	27600	42600	25800	3200
Netto-overschot:					
per f.100,- kosten	27	33	39	31	5
per f.100,- geïnvesteerd vermogen	11	14	17	13	2
per manjaar arbeidsbezetting	6200	7900	10000	7300	1100
Arbeidsinkomen per manjaar	13000	14600	16900	14100	7900
Arbeidsinkomen van de ondernemer	22900	26800	33500	28400	10200
Ondernemersinkomen	25900	30200	38100	31900	12300
Geografische ligging der bedrijven:					
Delft, Schipluiden, Nootdorp, Rijswijk, Pijnacker en Zoetermeer	30	18	7	6	11
Berkel	9	8	7	-	1
Bergschenhoek, Bleiswijk, Rotterdam, Nieuwerkerk a/d IJssel en Capelle a/d IJssel	24	19	1	13	5
Leidschendam, Voorburg, Voorschoten	4	3	1	1	1
Loosduinen	6	3	-	1	3

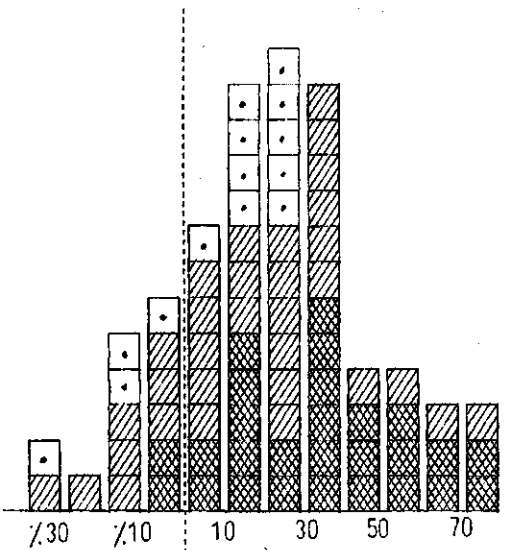
1) Voor toelichting zie § 4 van hoofdstuk II.
2) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

Bijlage C 3

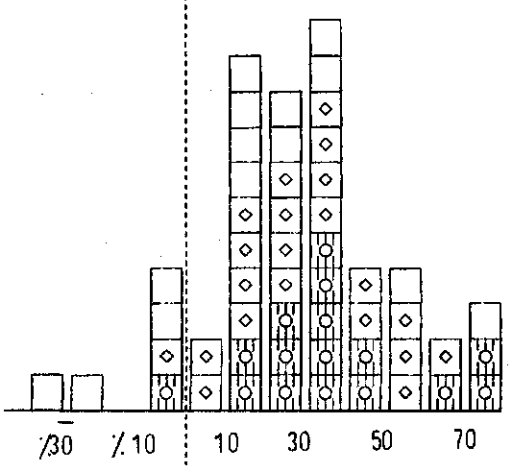
De Kring
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- KOSTEN 1)
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

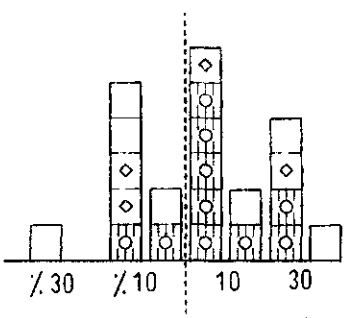
Alle bedrijven
73 bedrijven

Waarvan overwegend tomaten 2)
51 bedrijven

Waarvan overwegend komkommers 2)
21 bedrijven

Netto-overschot per f 100,- kosten

1) Voor toelichting zie §4 hoofdstuk II

2) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas

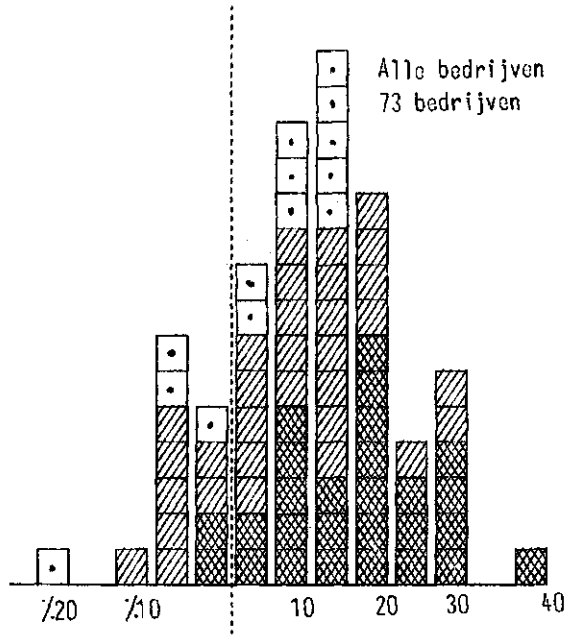
kosten < f 50.000,- per bedrijf
kosten f 50.000,- - f 75.000,- per bedrijf
kosten > f 75.000,- per bedrijf

waarvan bedrijven met gem. plantdatum voor 1 februari
in februari
van 1 maart af

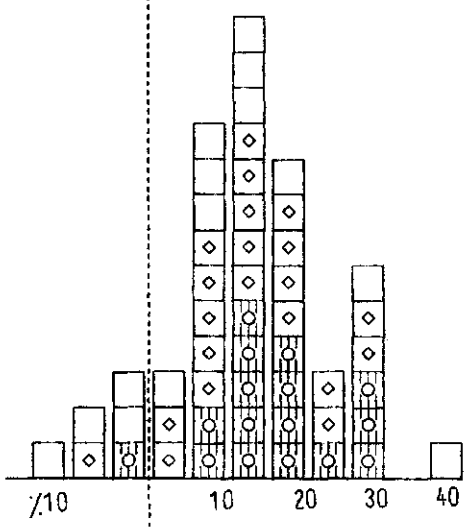
Bijlage C 4

De Kring
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

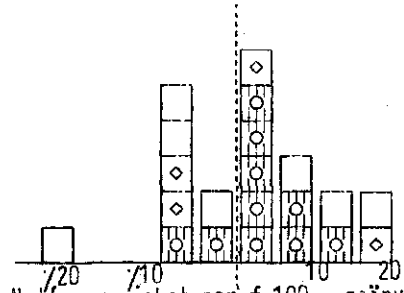
SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- GEINVESTEERD VERMOGEN PER 1-1-1963
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

Waarvan overwegend tomaten 2)
51 bedrijven

Waarvan overwegend komkommers 2)
21 bedrijven

Netto-overschot per f 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1963

1) Voor toelichting zie §4 hoofdstuk II

kosten < f 50.000 per bedrijf
kosten f 50.000,- - f 75.000,- per bedrijf
kosten > f 75.000,- per bedrijf

2) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas

waarvan bedrijven met gem. plantdatum voor 1 februari
in februari
van 1 maart af

1213

De Kring
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1963 1)
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

Bijlage C-5

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend tomaten 2)			Waarvan overwegend komkommers 2)
		totaal	w.v. plantdatum gemiddeld voor 1 febr.	w.v. plantdatum gemiddeld in februari	
Aantal bedrijven	73	51	16	21	21
Aantal ondernemers	100	73	26	26	26
Netto-overschot	15300	19300	26200	20800	2600
Handenarbeid ondernemer	7600	7500	7300	7600	7600
Arbeidsinkomen van de ondernemer	22900	26800	33500	28400	10200
Rente meer berekend dan betaald	3000	3400	4600	3500	2100
Ondernemersinkomen	25900	30200	38100	31900	12300
Handenarbeid gezinsleden	1500	1400	1200	2300	1500
Gezinsinkomen uit bedrijf	27400	31600	39300	34200	13800

1) Voor toelichting zie § 4 van hoofdstuk II.
2) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

In de reeks Verslagen van het Landbouw-Economisch Instituut zijn op dit gebied o.m. reeds verschenen of verschijnen binnenkort

No.		
16.	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Zuidhollands Glasdistrict, voorlopige berekening 1962, april 1963	f. 1,50
21.	Rentabiliteit van de tuinbouw in het gebied Venlo-Blerick-Tegelen, voorlopige berekening 1962, mei 1963	f. 2,50
22.	Rentabiliteit van de groenteteelt op het eiland IJsselmonde, voorlopige berekening 1962, mei 1963	f. 2,50
25.	Rentabiliteit van het kwekersbedrijf in de Bloembollenstreek en Anna-Paulowna/Breezand, voorlopige berekening 1962, juni 1963	f. 2,50
27.	Rentabiliteit van de bloementeelt te Aalsmeer, voorlopige berekening 1962, juli 1963	f. 2,50
38.	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Geestmerambacht en het Grootslag, voorlopige berekening 1962, oktober 1963	f. 2,50
55.	Bedrijfsuitkomsten van de tuinbouw 1961, januari 1964	f. 5,50
71	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Zuidhollands Glasdistrict, voorlopige berekening 1963, mei 1964	f. 3,-

In bewerking zijn:

Rentabiliteit van gespecialiseerde fruitteeltbedrijven, definitieve berekening 1961/1962, voorlopige berekening 1962/1963

Rentabiliteit van de tuinbouw in het gebied Venlo-Blerick-Tegelen, voorlopige berekening 1963

VOLLEDIGE LIJST VAN ACTUELE L.E.I.-PUBLIKATIES
OP AANVRAAG GRATIS VERKRIJGBAAR